

PM miljövärden

Datum 2012-01-25

Uppdrag Detaljplan Örnäs 1:1
Beställare Kilenkryssset AB
Från Elsa Alberius
Till Alex Mabäcker Johansson

Ramböll Sverige AB
Dragarbrunnsgatan 78B
753 20 Uppsala

T: +46-10-615 60 00
D: +46 (0)10 615 15 06
F: +46-18-69 55 49
www.ramboll.se

Unr 61381148909

Ramböll Sverige AB
Org nr 556133-0506

1. Syfte och bakgrund

Detta PM sammanställer känt underlag om miljövärden inom det föreslagna planområdet för detaljplan för verksamhetsområde inom del av fastigheterna Örnäs 1:1 och Tång 2:2 m.fl., Upplands-Bro kommun, Stockholms län.

Området ligger på norra sidan av E18 i direkt anslutning till Brunna industriområde. Syftet med planen är att möjliggöra en komplettering av Brunna industriområdet. Planområdet ska inrymma logistik, handel, kontor och ej störande småindustri. Området är inte angivet som verksamhetsområde i ÖP 2010.

Upplands-Bro kommun har i sin behovsbedömning inte identifierat någon betydande påverkan på miljö, hälsa eller hushållning. En separat MKB kommer därför inte att upprättas för planen.

2. Förordningar

Nordöstra delen av planområdet berörs av riksintresse för totalförsvaret; Upplands-Bro 139. Riksintresset omfattar Kungsängens skjutfält. Förordnandet kommer att ses över år 2012 utifrån Försvaretsmaktens beslut om riksintresse totalförsvaret.

Genom planområdet sträcker sig ett markavvattningsföretag; Örnäs-Viby df. från år 1949 (id 1184). Dikningsföretaget föreslås upphävas i samband med planläggning av området.

På södra sidan om E18, utanför planområdet, ligger ett vattenskyddsområde. Området bedöms inte beröras av föreslagen detaljplan förutsatt att dagvatten tas om hand lokalt inom planområdet.

3. Natur

Planområdet är cirka 65 hektar och utgörs i huvudsak av tidigare jordbruksmark. I södra delen finns skogspartier med blandskog där tall, gran, björk och asp dominerar. I planområdets utkanter finns också en del skog på hållmark.

Länsstyrelsens register visar inte på förekomst av **ängs- och hagmark** eller våtmarker inom det föreslagna planområdet. Nordväst om planområdet ligger Lejondals naturreservat.

Enligt Artdatabanken vid SLU förekommer det inte några kända **rödlistade arter** inom det föreslagna planområdet.

Enligt Skogsstyrelsens register förekommer det inte några **biotopskyddsområden, nyckelbiotoper, naturvärden eller sumpskogar** inom det föreslagna planområdet.

Inom det föreslagna planområdet finns objekt som faller under **generellt biotopskydd**. Skyddet syftar till att bevara den biologiska mångfalden i odlingslandskapet. Ingrepp får inte göras utan dispens från länsstyrelsen.

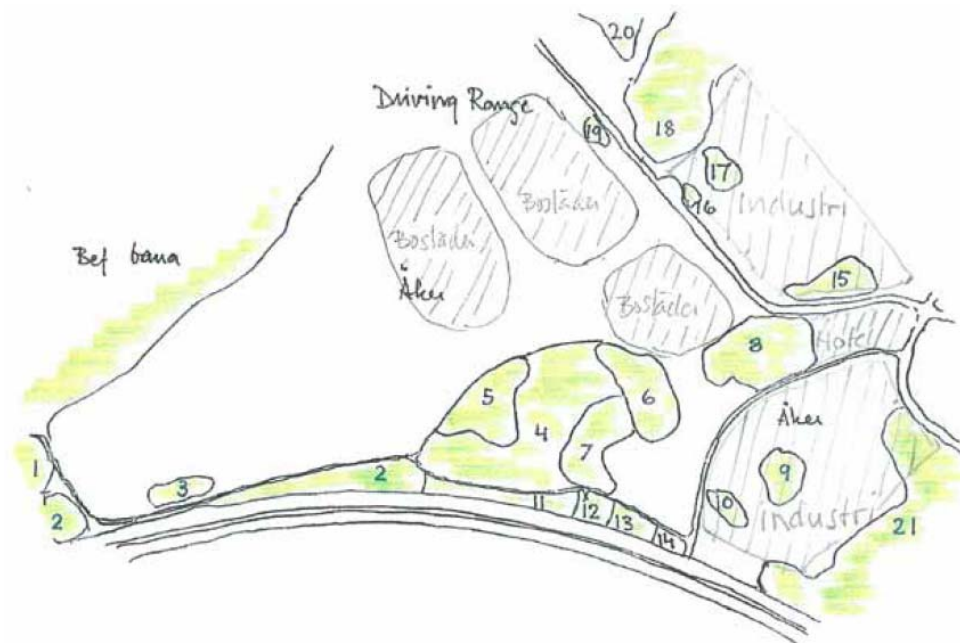
Tidigare förslag till detaljplan med tillhörande MKB anger att sju **åkerholmar** finns inom planområdet. Definitionen är att en åkerholme skall omges av åker eller kultiverad betesmark. Med jordbruksmark menas mark som används som åker, äng eller betesmark (oavsett om fastigheten är taxerad som lantbruksenhet). Det kan även vara mark som ligger i långvarig träda.

Åkerholmar omfattas inte av biotopskyddsbestämmelserna om omgivande mark delvis överförs till annan markanvändning och den sammanlagda arealen överstiger 0,5 hektar.

Tre av de tidigare avsedda åkerholmarna faller utanför dagens förslag till planområde (15, 16, 17 enligt tidigare MKB, se figur). Av de fyra återstående är det endast ett objekt som ligger helt fristående omgiven av jordbruksmark; nummer 9 enligt tidigare MKB.

Objektet 3 bedöms vara en utlöpare av skogsparti nr 2 och inte en ren åkerholme. Objekt 8 är över 1 hektar stor och faller utanför definitionen på en åkerholme. Objekt nummer 10 och 19 är gränsfall eftersom Örnäsvägen

respektive Garpebodavägen gränsar direkt till åkerholmarna. Objektet skulle kunna bedömas som undantag på grund av att omgivande mark delvis överförs till annan markanvändning.



Vegetationskarta

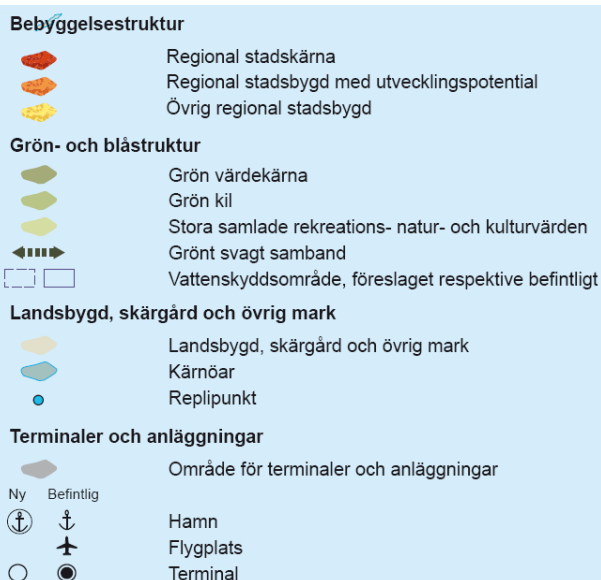
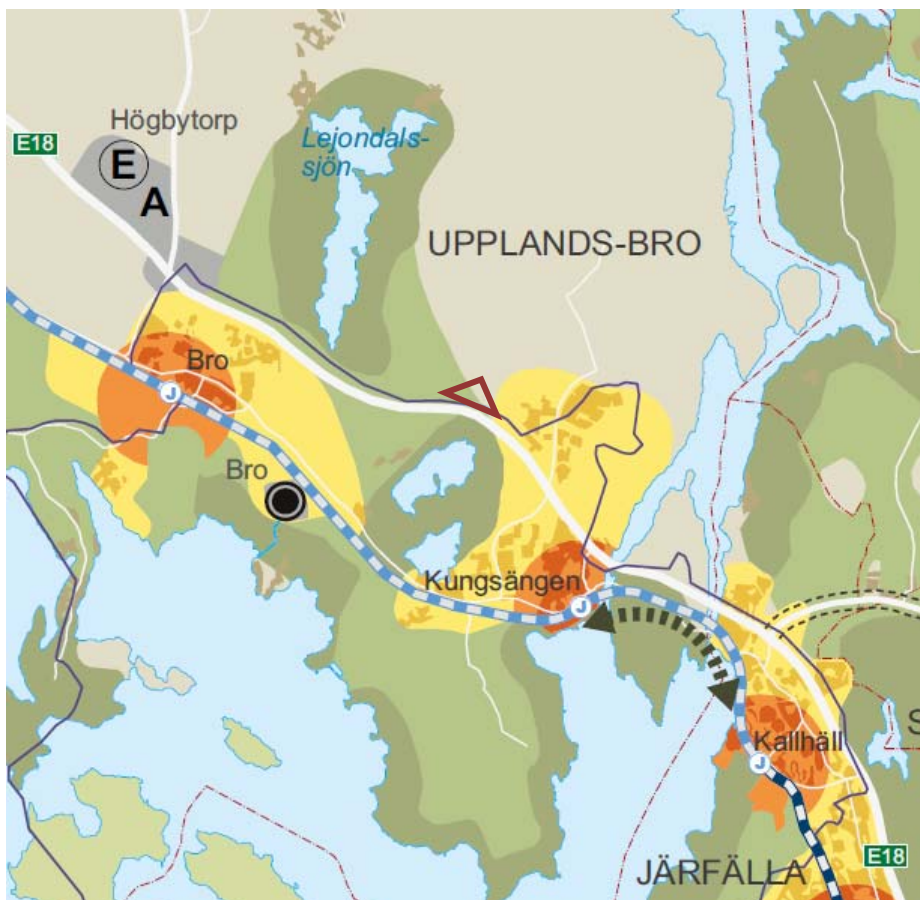
Utdrag ur tidigare upprättad MKB för detaljplan gällande Kungsängens golfbana, Pär Söderblom 2007.

Planområdet berör **Görvälnkilen**, en av Stockholmsregionens grönkilar som sträcker sig från Stockholm längs Mälaren upp mot Lejondalssjön respektive länsgränsen öster om Bålsta.

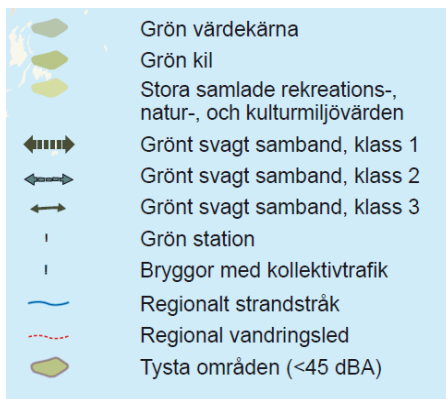
Definitionen på en grön kil är tätortsnära regional grönstruktur som är nära integrerad med bebyggelse och infrastruktur. Syftet med de gröna kilarna är att bevara gröna samband och helhetsmiljöer. Stockholm har 10 gröna kilar bestående av kilområden och värdekärnor.

RUFS 2010 redovisar ett grönt svagt samband av högsta prioritet i Görvälnkilen mellan Kallhäll och Kungsängen. Ytterligare ett svagt samband är mellan Örnässjön och Lejondalssjön. Det svaga sambandet sträcker sig över det föreslagna planområdet. Värdekärnor inom grönkilen ligger längs Mälarens stränder, Örnässjön och Lejondalssjön.

Rekommendationen för grönkilarna enligt RUFS 2010 är att varje grön kil bör hållas samman och dess funktioner och kvaliteter bör behållas och förbättras. Lokalisering av ny bebyggelse, anläggningar och verksamheter bör undvikas i kilen. Vidare anges att tillgängligheten till kilarna bör öka. Bland särskilda kvaliteter som bör uppmärksammas nämns vattenområden och stränder.



Utsnitt ur karta 18, RUF 2010: Plankarta för Stockholms län 2030. Ungefärligt planområde markeras med röd triangel.



Utsnitt ur karta 23, RUF5 2010: Tillgänglighet till gröna kilar, tysta områden och vatten. Ungefärligt planområde markeras med röd triangel.

Rapporten "Upplevelsevärden i Stockholmsregionens gröna kilar – Görvälnkilen 10:2004" anger att det öppna landskapet inom föreslaget planområde är både ett landskap av högt värde samt ett kulturhistoriskt landskap av högt värde.

Skogspartierna anges ha skogskänsla av högt värde och högt värde för naturpedagogik. Området närmast E18 anges som bullerstört.

Upplands-Bro anger i ÖP 2010 att "Görvälnkilen är en regionalt viktig grönkil men gränserna måste också kunna anpassas till en lämplig bebyggelsestruktur..." Enligt kommunens nya översiktsplan är planområdet beläget inom verksamhetsområde samt tätortsområde.

4. Kultur

Riksantikvarieämbetets register visar att det inte förekommer några kända fornlämningar inom det föreslagna planområdet.

I nordvästra hörnet ligger Västra Ryd 157:1-2, en övrig kulturhistorisk lämning bestående av en dammvall och ett gränsmärke. I södra hörnet ligger Västra Ryd 2:1, en övrig kulturhistorisk lämning bestående av en grop med omgivande vall.

5. Rekommendationer

Om markavvattningsföretaget ska upphävas krävs en särskilt prövning enligt miljöbalkens bestämmelser om vattenverksamhet och markavvattning.

Samråd bör ske med länsstyrelsen om vilka objekt som faller inom begreppet åkerholme samt om det behövs kompletterande naturinventering av områdena inför en eventuell dispensansökan. Samrådet kan ske i samband med samråd om planförslaget.

Lagstiftningen för generella biotopskydd finns för att miljöerna ska bevaras i största möjliga utsträckning. Den åkerholme som finns inom planområdet kommer att förlora sin funktion om den ska ligga kvar som en isolerad ö i ett i övrigt industridominerat landskap. Om åkerholmen ska behålla sitt värde måste ett större grepp tas i planen för att länka samman naturtyper och skapa gröna korridorer genom det föreslagna planområdet. Om planen ska genomföras enligt nuvarande förslag måste dispens sökas för borttagande av åkerholmen.

Samråd bör ske med kommunen och länsstyrelsen om hur Görvälnkilen ska hanteras. Om gränsen för Görvälnkilen inte justeras faller en stor del av planområdet inom kilområdet. Enligt kommunens nya översiktsplan är planområdet beläget inom verksamhetsområde samt tätortsområdet.

Övriga kulturhistoriska lämningar faller inte inom Lag (1988:950) om kulturminnen mm. Samråd bör ske med länsstyrelsen i Stockholms län om lämplig hantering av lämningarna.